

Ansøgningskema til mindre projekter

Projekttitle

1. Projekttitle

De næste skridt mod permanent adgang til videnskabelige e-journals i Danmark.

Økonomisk/juridisk ansvarlig

2. Navn

Gitte Bruun Jensen

3. Titel

Bibliotekschef

4. E-mail

gibj@dtic.dtu.dk

5. Adresse

DTU Bibliotek, P.O. box 777, 2800 Kgs. Lyngby

6. Medansøger

Aalborg Universitetsbibliotek, Statsbiblioteket, Syddansk Universitetsbibliotek, Roskilde Universitetsbibliotek, CBS Library og Det Kongelige Bibliotek

Projektet

7. Overordnet beskrivelse af projektet. De vigtigste elementer i projektet beskrives, herunder metodevalg.

Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) har i samarbejde med Neil Beagrie udarbejdet den netop offentliggjorte rapport "Permanent Access to e-journals in Denmark". Rapporten præsenteres og drøftes på en DEFF workshop d. 12. november. Som det fremgår af DEFFs invitation til workshoppen er udfordringen, at bibliotekernes adgang til digitalt materiale er sikret gennem licensaftaler, hvor bibliotekerne abonnerer i stedet for at købe adgang til digitalt materiale. De fysiske kopier findes ikke længere og "*Risikobilledet er mistet adgang til licensbelagt materiale indkøbt for mange hundrede millioner kroner af danske uddannelsesbiblioteker pga. ufuldstændige aftaleforhold eller manglende arkivløsninger*¹".

I rapporten drøftes mulighederne for at give permanent adgang til e-journals i Danmark, og Neil Beagrie kommer med 8 anbefalinger til, hvordan dette kan ske samt to forslag til løsning (Portico og Global LOCKSS). Formålet med dette projekt er at tage fat på en række af disse anbefalinger og med en koordineret og fælles indsats at få løftet den danske indsats og få skabt en løsning på det længe drøftede spørgsmål om permanent adgang til videnskabelige publikationer.

¹ Workshop om permanent adgang/ DEFF nyhed d. 13. oktober 2014.
<http://www.deff.dk/aktuelt/artikel/workshop-om-permanent-adgang-til-elektroniske-tidsskrifter/>

Projektets resultater vil indgå som beslutningsgrundlag for en eventuel DEFF ansøgning i 2015 vedr. etablering af en permanent adgangsløsning.

Forudsætningen for at kunne sikre permanent adgang er, at rettighederne til dette indgår i den enkelte licensaftale – DEFFs såvel som universiteternes lokalt forhandlede licensaftaler. En fælles koordineret indsats omkring licenser og rettigheder sikrer handling på et fælles grundlag, en effektiv indsats og erfaringsudveksling samt en prioritering der sikrer, at opgaven løses bedst muligt. En indsats som også kan anvendes positivt i forhandlingerne med forlagene – lokalt såvel som hos DEFF. Derudover er der en række konkrete undersøgelser, der skal gennemføres for at skabe et overblik over dækningen i Portico og LOCKSS, førend der kan træffes beslutning om implementering af en løsning i Danmark. Derudover er formålet at få input til en forretningsmodel for en fremadrettet drift ved at etablere Global LOCKSS prototyper i Danmark som kan kobles på det internationale Global LOCKSS community for at få erfaring med krav til arbejdsindsats og til hardware.

Hovedelementerne i projektet er følgende;

Kortlægning

Kortlægning af de nuværende rettigheder vedr. permanent adgang i universiteternes egne licenser. Kortlægningen skal belyse, hvor der er udeståender og dermed, hvor den efterfølgende indsats skal foregå. Derudover anvendes kortlægning til at registrere overlap i licenserne og dermed, hvor universiteterne med fordel kan løfte opgaven i fællesskab.

DEFFs licenssekretariat opfordres til at lave samme øvelse og opgaven kan varetages af projektparterne, hvis ressourcer til at gennemføre opgaven mangler i sekretariatet. DEFFs licenssekretariat opfordres under alle omstændigheder til at indgå i projektet.

Fælles klausul og appendix

Det næste skridt er, at blive enige om ordlyden i henholdsvis en standard klausul og et appendix, således at de nødvendige rettigheder sikres i forhold til adgang hvis et forlag lukker, server går ned etc. samt adgang, hvis et universitet opsiger licensen. Som basis for formuleringen ses på KE Exchange Model klausuler og JISCs praksis på området. På den måde sikres det, at alle har samme indfaldsvinkel til formuleringerne og at opgaven løses en gang fremfor på hvert enkelt universitet og i DEFF licenssekretariatet. Kortlægningen samt fælles klausul og appendix hænger sammen med Beagries anbefaling 1 og 2.

DEFFs licenssekretariat opfordres til at deltage i drøftelserne.

Forhandling af rettigheder

Det tredje skridt er, at universiteterne forhandler de nødvendige klausuler eller appendix ind i de lokale licensaftaler. Ved at gøre dette som et projekt sikres fokus og en fælles koordineret indsats på alle universiteter.

DEFFs licenssekretariat opfordres til ligeledes at prioritere rettigheder til permanent adgang i deres forhandlinger startende i 2015, så der kan henvises til

et nationalt initiativ og så rettighederne også sikres i licensaftaler forhandlet af DEFF.

Open Access og analyser

"Et andet område, som projektet tager fat på, hænger sammen med rapportens anbefaling nr. 8 vedr. at sikre permanent adgang, når der implementeres Open Access på et nationalt plan i Danmark. Projektet ønsker at gennemføre en analyse af, hvor meget Open Access der er inkluderet i henholdsvis Portico og LOCKSS, så man får et overblik over Open Access dækningen i de to tjenester.

Derudover er det nødvendigt at lave en analyse af Portico og LOCKSS dækning af DEFF licenserne og universiteternes egne licenser. Analyserne bliver et centralt element i forhold til valget af en fremtidig løsning.

Test af Global LOCKSS

I dette hovedelement gennemføres test af Global LOCKSS med henblik på at afklare, om Global LOCKSS er en brugbar platform for lagring af lokale kopier af de videnskabelige publikationer, som universitetsbiblioteket har licens på. Det første skridt bliver udarbejdelse af en liste over krav til systemet som danner udgangspunkt for den efterfølgende test og evaluering. Her tages udgangspunkt i Neil Beagries fjerde anbefaling og de krav, som han har registreret.

Test og evaluering af Global LOCKSS vil omfatte områder som etablering, opsætning, daglig drift og "trigger events". Der testes for eksempel, om man kan tilgængeliggøre en dansk publikation som endnu ikke er omfattet af en Global LOCKSS-aftale og om man kan reetablere tabt indhold i universitetsbibliotekets LOCKSS via indhold fra andre LOCKSS servere. Der installeres en LOCKSS-BOX hos SB, KB og DTU Bibliotek for at teste blandt andet denne funktionalitet.

Metodemæssigt anvendes der en blanding af fælles drøftelser, analyser, installation og test af prototyper samt lokale indsatser.

8. Hvordan understøtter projektet implementeringen af DEFFs strategi 2012-2016 (download strategien fra <http://www.deff.dk/om-deff/formaal-og-strategi/>)?

Samarbejde om langtidsbevaring af digitalt licensbelagt materiale er eksplicit nævnt i afsnit "3.1.7. Effektivitet" og herunder, at der skal udarbejdes modeller for at opnå en sikring i forhold arkiveringsløsninger samt foretages en afdækning af mulighederne. Derudover er der også en kobling til Open Access i projektet, hvilket er et gennemgående tema i DEFF strategien. Der er således en meget klar sammenhæng mellem DEFF strategien og projektet og DEFF har i en årrække arbejdet for at skabe en dansk løsning.

9. Har andre nationalt eller internationalt arbejdet med samme emne og i givet fald, hvad er sammenhængen med nærværende projekt?

Der er arbejdet med permanent adgang i en lang række af lande inklusiv Danmark. Bevågenheden er stigende både nationalt og internationalt.

I projektet ses på erfaringer fra JISC og KE med formuleringer af klausuler og appendiks. Derudover hænger projektet sammen med anbefalingerne i rapporten "Permanent adgang til licensbelagt information i Danmark, fra juni 2013 og der arbejdes med, at bringe FFU-bibliotekerne flere skridt videre mod en fremtidig løsning.

10. Hvilken målgruppe vil få gavn af projektet, og er der evt. en sekundær målgruppe?

Projektets resultater anvendes primært af bibliotekerne, DEFF sekretariatet samt DEFF styregruppen. Arbejdet er dog også en forudsætning for, at forskere, studerende, erhvervsliv m.m. på sigt kan få adgang til digitalt videnskabeligt licensbelagt materiale. Derudover så øges værdien af bibliotekernes investering i licenser i kr. og øre ved, at den permanente adgang sikres.

11. Hvilke målbare succeskriterier opstilles for projektet, og hvordan skal disse vurderes?

- a) Målet er at få etableret et samlet overblik over, hvilke rettigheder universitetsbibliotekernes lokale licenser giver i forhold til permanent adgang. Det samme gør sig gældende for DEFFs licenser.
Vurdering: Hvert universitet har gennemgået de lokale licenser og tjekket deres indhold ift. permanent adgang samt registeret dette i et regneark eller digitalt i deres ERMS. DEFFs licenser er på samme måde tjekket og oplysningerne registeret.
- b) Målet er at få skabt et overblik over Portico og LOCKSS dækning af DEFFs og universiteternes lokalt forhandlede licenser.
Vurdering: Der foreligger et regneark, som redegør for Portico og LOCKSS dækning af både DEFFs og universiteternes licenser.
- c) Målet er at sikre oplysninger om Portico og LOCKSS dækning af Open Access tidsskrifter, således dette kan indgå i vurderingen af systemerne.
Vurdering: Der foreligger et regneark med oplysninger om Portico og LOCKSS dækning af Open Access licenser.
- d) Målet er at få redegjort for og skabt overblik over universiteternes krav til en fremtidig permanent adgangsløsning.
Vurdering: Der foreligger et liste over krav, der kan fungere som udgangspunkt for de test som gennemføres af Global LOCKSS i projektet.
- e) Målet er, at permanent adgang indgår som et prioriteret forhandlingselement i DEFFs og de lokale licensforhandlinger startende i 2015.
Vurdering: Ved projektets afslutning laves en fælles opgørelse over antallet af aftaler, hvor det er lykkedes at få kravene til permanent adgang med.
- f) Målet er, at etablere 3 fulde prototyper af Global LOCKSS, hvor alle funktionelle krav som integration med proxyserver, ingest og logning af materiale, korrekt replikering samt stabilitet, er aftestet.
Vurdering: Kravene i pkt. d har været anvendt som udgangspunkt for en test af prototyperne og der er gennemført test ved projektets afslutning.

Projektet bidrager således med en række konkrete leverancer, som er forudsætninger for implementering af en permanent adgangsløsning i Danmark.

12. Beskrivelse af kommunikationsplan: Hvordan skal resultaterne af projektet formidles og til hvem? Og hvordan skaber projektet synlighed omkring DEFFs virke?

Projektets resultater præsenteres for deltagerne og andre interesserede på en afsluttende workshop. Derudover er det en mulighed, at projektet og projektets foreløbige resultater præsenteres på DEFF online i marts 2015.

Professionshøjskolerne inviteres til at sende en repræsentant til projektets møder. Projektet skaber synlighed omkring DEFFs virke ved at illustrere, hvordan en koordineret og DEFF støttet indsats kan løfte et område.

13. Hvordan har projektet haft en effekt efter afslutning?

Projektet har bragt langtidsbevaring af digitale videnskabelige licensbelagte og open access tidsskrifter vigtige skridt videre. Projektet har bidraget med konkrete leverancer som er forudsætninger for, at langtidsbevaring kan implementeres i praksis og der eksisterer en gennemtestet prototype af Global LOCKSS.. Projektet er således en forløber til, at der kan implementeres en permanent adgangsløsning i Danmark og der er sat skub i implementering ved, at tage de første praktiske skridt.

14. Tidsplan

Projektet løber i hele 2015. Kortlægningen og udarbejdelse af klausuler foregår i de første 3 måneder, således at resultaterne kan indgå i årets forhandlinger. Derudover afsluttes aktiviteterne "Open Access og analyser" og "Krav til permanent adgang" i september, så de kan indgå som beslutningsgrundlag for eventuelle ansøgninger i 2015 vedr. etablering af en permanent adgangsløsning.

	Q1	Q2	Q3	Q4
Kortlægning				
Fælles klausul, appendix				
Forhandling af rettigheder				
Open Access og analyser				
Krav til permanent adgang				
Implementering og test af prototype af Global LOCKSS				

Budget

Samlede udgifter kr. 996.000 heraf ansøges DEFF om kr. 493.200.

15. lønudgifter (min. 40 % egenfinansiering, maks. 20 % overhead)

Samlet kr. 852.000 heraf ansøges DEFF om kr. 349.200.

16. udgifter til møder og rejser

Samlet kr. 15.000 heraf ansøges DEFF om kr. 15.000.

17. udgifter til projektledelse (maks. 20 % af lønudgifter)

Samlet kr. 99.000 heraf ansøges DEFF om kr. 99.000.

18. udgifter til evaluering

19. udgifter til konsulentbistand

20. andre udgifter

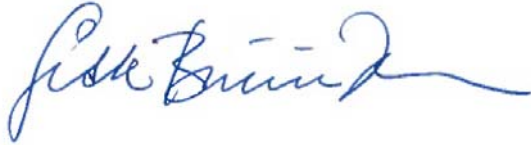
Der ansøges om kr. 30.000,- til tilskud til deltagelse i Global LOCKSS community.

Generelt

21. Bemærkninger

22. Dato og underskrift af den økonomisk ansvarlige

31.10.2014, Gitte Bruun Jensen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gitte Bruun Jensen', with a long horizontal flourish extending to the right.

Bilag 1.

	Deltagere	Opgaver	Mande- måneder	Løn i alt (inkl. 20% overhead)	Egen- finansiering	Ansøgt DEFF
Kortlægning, rettigheder m.m.						
Projektledelse	DTIC	Projektledelse og afrapportering	1	66.000	0	66.000
Kortlægning	Alle	Lokal kortlægning	3,5	210.000	84.000	126.000
Fælles klausul, appendix	DTIC	Oplæg til fælles klausul, appendix	0,25	15.000	6.000	9.000
Forhandling af rettigheder	Alle	Forhandling	3,5	210.000	210.000	0
Open Access og analyser	DTIC	Kortlægning af OA hos Portico og LOCKKS	1	60.000	24.000	36.000
Krav til permanent adgang	Alle	Opdatering og prioritering af krav til en løsning	1	60.000	60.000	0
Test af LOCKSS prototype:						
Projektledelse	KB	Projektledelse og afrapportering	0,5	33.000	0	33.000
Krav og opsætning af testmiljø	KB, SB og DTIC	Udarbejdelse af liste over krav. Installation og konfiguration af servere	1,5	99.000	39.600	59.400
Test og evaluering	KB, SB, DTIC	Implementering og gennemtestning af indholdsmæssige funktionaliteter som Integration til EZ-Proxy, Ingest af danske og udenlandske (med eksisterende LOCKSS aftale) publikationer.	3	198.000	79.200	118.800
Tilskud til deltagelse i Global LOCKSS community						30.000
Mødeomkostninger						15.000

Sammentælling	Udgifter i alt	Egenfinansiering	DEFF tilskud
Lønudgifter (inkl. 20% overhead, eks. OH)	852.000	502.800	349.200
Møder/rejser	15.000	0	15.000
Projektledelse	99.000	0	99.000
Tilskud til deltagelse i Global LOCKSS community	30.000	0	30.000
I alt	996.000	502.800	493.200

Såfremt DEFFs licenssekretariat ønsker konsulentbistand til kortlægningen af rettighederne i de DEFF forhandlede licenser er der mulighed for at indgå aftale med projektet om dette. Såfremt denne løsning vælges skal DEFF licenssekretariatet levere alt nødvendigt materiale til kortlægningen.